

Nr inwent. ~~101~~

brzask

MIESIĘCZNIK KOM. CHOR. WARM. MAZ. Z.H.P.

PISMO KOMENDY CHORĄGWI WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ ZHP W OLSZTYNIE

Nr 7/8

lipiec - sierpień

1960 r.

„ Lato, jakże cię ubłagać ?
prośbą jaką? łkaniem jakim ?
Tak ci pilno pójść i zabrać
w walizce zieleni i ptaki ?
Ptaków tyle. Zieleni tyle.
Lato, zaczekaj chwilę. ”

K.I.Gałczyński

DRUHNY I DRUHOWIE !

Opustoszała kraina tysiąca jezior, ucichły rozbrzmiewające wesokimi głosami wczasowiczów i turystów piękne lasy mazurskie. Drużyny nasze wróciły z obozów, na których zaszczytnie już po raz drugi pełniły turystyczną służbę Warmii i Mazurom, a w ramach akcji „Kormoran”, „Perkoz” i naszej najmłodszej akcji „Bezdroża”. Jesteśmy bogatsi o doświadczenia zdobyte w nieobozowej akcji, w której na terenie naszej Chorągwi uczestniczyło ponad 500 zastępów. Mamy jeszcze świeżo w pamięci niezapomniane przeżycia wspaniałych uroczystości grunwaldzkich.

Stanęliśmy u progu nowego roku harcerskiego, musimy zrobić wszystko, aby zdobyte doświadczenia, radosne przeżycia i dorobek pracy społecznie użytecznej stały się własnością całej organizacji. W programach naszej pracy, w zastępach, drużynach i hufcach uwzględniliśmy zajęcia, które umacniać będą nasz dotychczasowy dorobek.

Pamiętajmy, że najbliższym przyjacielem i towarzyszem naszym jest Szkoła. Niech hasło „ Harcerz wzorowym uczniem ” stanie się podstawową dewizą naszej pracy.

Życzę Wam, Druhny i Druhowie, dużo pięknych sukcesów w pracy szkolnej i organizacyjnej.

DRUHNY I DRUHOWIE INSTRUKTORZY !

Nie szcędźcie wysiłku w przekazywaniu Waszych doświadczeń i umiejętności, starajcie się być przykładem dla młodzieży harcerskiej i zuchów. Współdziałajcie w zakresie wychowania powierzonej młodzieży ze szkołą i rodzicami. Niech dobrze przeprowadzane zbiórki i ciekawie pomyślane zajęcia będą wyrazem Waszego wkładu w dzieło rozbudowy i umocnienia naszej organizacji.

Życzę Wam, Druhny i Druhowie Instruktorzy, powodzenia i zadowolenia z trudnej, ale jakże zaszczytnej służby w szeregach Związku Harcerstwa Polskiego.

C Z U W A J !

Komendant Chorągwi ZHP

/-/ Piotr Banach, hm.

S P R A W O Z D A N I E

z przebiegu akcji „Kormoran” w miesiącach lipcu i sierpniu 1960r.

I. Uczestnicy

W akcji brało udział 33 obozy harcerskie o łącznej liczbie 1.808 uczestników.

Z Chorągwi Warmińsko - Mazurskiej wzięło udział 319 harcerek i harcerzy zgrupowanych na 8 obozach.

Ogólna liczba uczestników rodzajowo przedstawia się następująco:

harcerki	616
harcerze	1.028
kadra	164

II. Zadania wykonane przez uczestników akcji w lipcu przedstawiają się następująco:

1. „Dozór wodny” - na szlakach Wielkich Jezior od Wiartla do Węgorzewa pełniło 14 drużyn wodnych.
2. Hotele pod namiotami prowadziło 12 drużyn dysponując ogółem 168 miejscami. Hotele były w okresie od 3 - 5 lipca do 24 - 28 lipca, 5 obozów zorganizowało campingi o łącznej liczbie miejsc 45.
3. Przy 20 obozach zorganizowane były biwaki strzeżone, tj. miejsca, gdzie turyści mogli zaobozować, a harcerze gwarantowali im dozór terenu biwaku i jak najdalej idącą pomoc.
4. Parkingi - zorganizowano 9 strzeżonych parkingów samochodowych
12 " " " wodnych
oraz 7 warsztatów drob. napraw sprzętu mot. /samochody, motocykle, motorówki, rowery/.

5. Oznaczone miejsca biwakowe: zagospodarowano ich na całej trasie szlaku 63 zaopatrując je w urządzenia higieniczne, zapas suchego drzewa itp.
6. Punkty obserwacyjne - na jeziorach Nidzkim, Bełdan i Mamry były zorganizowane 3 punkty obserwacyjne, wyposażone w radiostacje i będące w kontakcie z drużynami dozoru wodnego.
7. Ciemnie fotograficzne czynne były w ilości 6 pod Rucianem i pod Węgorzewem. Zorganizowano 2 punkty naprawy sprzętu fotograficznego.
8. Kuchnie przy 18 obozach harcerskich wydawały za odpłatnością posiłki turystom, oprócz tego czynne były 24 punkty, gdzie turyści zakupić mogli wszelkiego rodzaju artykuły żywnościowe.
9. W ogniskach i występach zespołów harcerskich, których urządzono 73, wzięło udział około 8.600 turystów, nie licząc miejscowej ludności.
10. Pomoc sanitarna - wszystkie obozy prowadziły punkty pierwszej pomocy, a oprócz tego czynnych było 9 ambulansów harcerskich, w których znajdowały się łóżka dla obłożnie chorych, a pieczę nad nimi sorawowali lekarze lub felczerzy.
11. 2 obozy przeprowadzały egzaminy i wydawały karty pływackie, wydano ich 143 sztuki.
12. Informacje - we wszystkich obozach turyści mogli uzyskać informacje dotyczące rozkładu jazdy pociągów, autobusów i statków.

W lipcu br. w Wymojku obozowała 12-osobowa grupa „apostołów” zuchowych. Grupa ta zbierała ciekawe wiadomości o Wymojku i najbliższych wioskach oraz przygotowywała projekt regulaminu sprawności regionalnej dla młodzieży starszej. Projekt ten przedstawiamy, niektóre projekty zajęć też i prosimy o ich ocenę.

PROJEKT REGULAMINU

sprawności regionalnej Warmii i Mazur „Warma”
opracowany przez Kurs Zespołów Kręgów Pracy Zuchowej
w Wymoju k. Stawigudy

---

1. Zna historię Warmii i Mazur. Orientuje się w najważniejszych zagadnieniach politycznych i społecznych. Umie określić położenie geograficzne Warmii i Mazur oraz wykazać między nimi różnice.
2. Zna najważniejsze zabytki kultury Warmii i Mazur. Umie opowiedzieć o Fromborku, Lidzbarku, Olsztynie, Szczytnie, Olsztynku, Kętrzynie.
3. Zna i umie opowiedzieć o pięciu działaczach Warmii i Mazur /Knosała, Lanc, Pieniężny itp./.
4. Zna co najmniej trzy pozycje o Warmii i Mazurach i ich autorów /poezja - Śliwa, M.Kajka, K.I. Gałczyński, Rymkiewicz, proza: Wańkiewicz, Newerly, Pauksta i inni/.
5. Zna przynajmniej pięć pieśni regionalnych oraz hymn Warmii.
6. Zna przynajmniej 1 taniec z tych terenów, wie, z jakiej miejscowości pochodzi, na podstawie melodii regionalnych opracuje 2 piosenki zuchowe.
7. Potrafi zorganizować ciekawą wycieczkę po najbliższym otoczeniu, z zapoznaniem z ciekawymi obiektami zabytkowymi.
8. Potrafi zastosować zebrane materiały w pracy swej drużyny zuchowej lub harcerskiej.

PLAN ZDOBYWANIA SPRAWNOŚCI

1. Impreza zorganizowana przez nasz Krąg dla Kręgu sąsiedniego /może to być np. Lidzbark Warm./ . Co wiesz o historii Warmii i Mazur. - Ciekawa Zgaduj-Zgadula.
2. Poznaj swoje najbliższe otoczenie.
3. Spotkanie z Marią Zientara - Malewską.
4. Odwiedziny Kręgu z Lidzbarka. Zwiedzanie Olsztyna. Olsztyniacy są przewodnikami.
5. Zorganizowanie dla zakładu pracy wieczornicy pt. „Minęły wieki, a myśmy ostali”.
W programie wiersze poetów warmińskich i mazurskich oraz proza, przeplatane piosenkami i piosenkami.
6. Nadanie sprawności. Odbędzie się na zimowisku zorganizowanym przez Krąg Lidzbark W. i Olsztyn m. oraz Olsztyn pow. w powiecie olsztyńskim.

W międzyczasie ogłaszamy konkurs między drużynami trzech kręgów na najlepiej opracowaną sprawność zuchową o Warmii i Mazurach, obejmującą:

1. regulamin
2. cykl zbiórek.

Najlepiej przygotowana sprawność zostanie wysłana do GHK. i do Wieści Zuchowych. Rozstrzygnięcie konkursu na zimowisku.

I. Projekty zajęć

Krąg Pracy przygotowuje wielką imprezę, z którą odwiedzi Lidzbark. Zaś Lidzbark przygotowuje spotkanie i prowadzi nas po swoim mieście.

A. Przygotowanie do imprezy

Krąg dzieli się na grupy wg zainteresowań:

I. grupa

Ułożenie programu Zgaduj - Zgaduli i przeprowadzenie jej na miejscu.

II. grupa

Grupa kwatermistrzowska załatwia auto z naszym zakładem pracy lub wojskiem. Załatwia wyżywienie w Lidzbarku w porozumieniu z Kręgiem Lidzbark.

III. grupa

Grupa kulturalna zajmuje się kroniką Kręgu, robieniem zdjęć, zbieraniem pocztówek, znaczków i zbieraniem materiałów, które będzie można wykorzystać do albumu o Warmii i Mazurach.

PROGRAM IMPREZY

Wyjazd w sobotę po południu o godz. 15.00 - przyjazd na 16.00. Od godz. 16.00 do 17.00 mycie się i rozpakowywanie. Nocleg w Internacie Techn. Łącarskiego /załatwia Krąg Lidzbark/

18.00 - 20.00	- wspólne pójście do kina „Capitol”,
20.30	- kolacja połączona z herbatką i kominkiem pt. „Z piosenką przez Warmię i Mazury”,
23.00	- Cisza nocna.

Niedziela

7.30	- Pobudka
8.30	- Wspólny apel z Kręgiem Lidzbark
9.00 - 12.00	- Zwiedzanie Lidzbarka a/ Zamek

- b/ Wysoka Brama
  - c/ Pałacyk Krasickiego
Przewodnikiem jest Krąg Pracy Lidzbark
- 12.00 - 13.00 - Obiad
13.00 - 16.00 - Czas wolny
16.00 - 18.00 - Impreza „Zgaduj - Zgadula”
18.00 - 19.00 - Przygotowanie do wyjazdu
19.00 - Wyjazd do Olsztyna.

- o - o - o - .

Impreza „Zgaduj - Zgadula”, temat: Kto wie więcej? Sposób przeprowadzenia: forma imprezy estradowej, prowadzi 1 zastęp.

Grupa prowadząca ma własne ubiory. Na scenie jest orkiestra i stół sędziowski. W głębi krajobraz mazurski. Wchodzący ustawiają się w półkolu - w środku konferansjer - na powitanie śpiewają piosenkę - „Dobry wieczór Wam”, po czym konferansjer wita gości, na powitanie

„ Zielona Rutka ”

I ..... rozpoczynamy Zgaduj - Zgadulę.

Zgaduj-Zgadula będzie się składała z etapów:

1. historyczny
2. współczesny
3. harcerstwo na naszych ziemiach
4. czy znasz tych pisarzy i poetów
5. konkurs na najładniej wykonaną piosenkę warmińską
6. wręczenie nagród.

Zakończenie Zgaduj - Zgaduli - nauka piosenki „Naso matka Katarzyna”.

Po Zgaduj - Zgaduli kilka piosenek i piosenek.

1 etap - historyczny

przykłady pytań:

- a/ W którym roku był plebiscyt i co o nim wiesz?
- b/ Działacze i bojownicy Warmii i Mazur o polskość.

2 etap - Warmia i Mazury teraz:

1. Jaka wielka impreza odbywała się na naszych terenach i co o niej wiesz?
2. Kto jest przewodniczący TRZZ?
3. Z jakim miastem współpracuje Olsztyn i na czym polega ta współpraca?

3 etap - Co to jest „Perkoz” i „Kormoran”?

Opowiedz o ich działalności.

4 etap - Kto to był M. Kajka - co o nim wiesz?

Kto napisał książkę pt. „Na tropach Smętka”?
Czyje to są słowa. Podać tytuł utworu.

„ Hej wzleć nasz Orle Biały!
Hej, Orle srebrnopióry,
Nad łan nasz ukochany
Nad Warmię i Mazury... ”

5 etap - piosenki mogą być różne - punktuje się:

1. Wykonanie
2. Wymowę - poprawność.

Plas „Nasza matka Katarzyna” słowa i nuty w „Pieśniach ludowych Warmii i Mazur”.

Ruchami przedstawiamy słowa piosenki. Interpretacja dowolna, prosta.

- o - o - o -

II. Biwak - zimowisko

Hura ! Organizujemy biwak.

Olsztyn miasto i Hufiec Lidzbark Warmiński.

1. Przygotowanie biwaku

Podział drużyny na grupy:

- a/ grupa programowa
- b/ " zwiadowcza
- c/ " kwatermistrzowska
- d/ " kulturalna

ad. A. w porozumieniu z Radą Kręgu ustala program biwaku i opracowuje go szczegółowo.

Zbiórka w piątek o umówionej godzinie. Sprawdzamy sprzęt, czy wszystko zabrane i „ruszaj w drogę harcerską drużyno”. Nasz biwak będzie trwał trzydni. Wyruszamy pociągiem w piątek po południu.

Zadania grupy kwatermistrzowskiej

1. wybrać miejscowość i załatwić formalności
2. załatwić wyżywienie
3. przygotować budynek na przyjęcie kręgów.

Zadania grupy zwiadowczej

1. Zebrać materiały dotyczące okolicznych miejscowości i miejscowość w której jest zimowisko, w muzeum, archiwum, bibliotece. Poszperać w czasopiśmie. Dowiedzieć się, czy są jacyś ludzie z tych terenów, a mieszkający w Olsztynie, i zrobić z nimi wywiad. Wyszukać teksty piosenek z tych miejscowości, wiersze itd.

Grupa kulturalna:

Przygotuje imprezę dla dzieci i dorosłych. Może to być np. : igrzysko zimowe, zakończone kominkiem, na którym nastąpi rozdanie nagród. W programie teatrzyk kukiełkowy. Grupa ta musi przed igrzyskiem przygotować nagrody i kukiełki /może to być teatrzyk cieni/.

Grupa programowa

Układa przed zimowiskiem program i przydział pracy. Po przyjeździe rozdajemy zadania międzyzbiórkowe.

Grupa zwiadowcza wędruje po mieście i jeszcze wyszukuje, wyjaśnia te rzeczy, które się wykonało na biwaku i uzupełnia. Wywołuje klisze, zbiera widokówki, znaczki.

Grupa kult.-oświat. uzupełnia kronikę.

Grupa programowa zbiera wszystkie materiały łącząc je w Przewodnik Harcerski po tych miejscowościach.

CO JEST W MIEŚCIE ORAZ WSI INFORMACJE HSI

Włoscy pionierzy na obozie 22 WDH
w Olsztynie

Przyjechali do obozu o 23.30, o 1.00 poszli spać, a o 4.30 zrobili pobudkę całemu obozowi /z zimna/. Rano, stojąc w zimowych golfach w kuchni i szczękając zębami, z przerażeniem patrzyli, jak harcerze w samych kąpielówkach myli się w jeziorze. / W ciągu całego pobytu na obozie tylko Linda i Karlo myli się dwa razy w jeziorze /.

Przez pierwsze kilka godzin obóz wyglądał jak zgrupowanie pomyleńców - gestykujących, wzruszających ramionami, mówiących dziwne, żadnej mowie nieznane wyrazy. Tłomaczka miała dużo pracy. A po paru godzinach ?

„Marina” „Ciao, bambino”, „Mamma ciao” znają przecież wszyscy - Włosi i harcerze, a melodia „Katuszy” jest także melodią włoskiej partyzanckiej piosenki. Śpiewali więc ją niektórzy po rosyjsku, niektórzy po polsku, a Włosi po włosku i harmonia była cudowna. Gdy Włosi chcieli wiedzieć, czy ZHP należy do SFMD, zaczęli śpiewać po włosku „Naprzód, młodzieży świata”, harcerze podchwytywali melodię i już było wiadomo w czym rzecz.

Wytworzył się zresztą dziwny język: włosko-łacińsko-francusko-angielsko-polski. Byli harcerze, którzy nie używali słów „nie” i „tak”, a „si” i „non”, a Włosi odwrotnie: nie mówili „gracja”, a „dzenkuje”. Subtelności między „proszę” a „prosię” zostały wyjaśnione w pierwszym dniu pobytu Włochów. Niczyjego zdziwienia nie budziły takie np. meldunki: „Druhu komodore, kolacjare gotowa, si lub „Druhu zastępowy, grando skandale z taką służbą”.

Cały program obozu wziął zresztą na kilka dni w łeb. No, bo jakże można czymś się zająć, jeżeli włoski zastęp służbowy gotuje włoski obiad ? Część harcerzy pomagała w pracy, a część kibicowała. Wszyscy natomiast komentowali polecenia Lindy i Liwi - czołowych kucharek. Przerażenie np. wywołało ich zarządzenie, że wystarczy 50 ziemniaków dla 50 osób. W tym momencie cały obóz zaprotestował czynnie i w mig obrano kocioł ziemniaków.

Wymarsze w teren czy na zajęcia perkozowe były wspólne. Rezultatem wycieczki do Barczewka było jednogłośnie twierdzenie, że polskie wsie są ładne i czyste i że kłamstwem jest, jakoby w Polsce kościoły były pozamykane. Na dowód zrobiono zdjęcie otwartych drzwi kościelnych i Liwie na ich tle. Wyjaśniono sobie zresztą wiele innych spraw, nie mieszczących się w pojęciach Włochów, np. bezpłatność uczestnictwa w zajęciach WDK.

W ciągu kilku dni obie grupy młodzieży żyły się i zaprzyjaźniły. Bez łez nie obyło się przy odjeździe. „Nasi” Włosi po 5 dniach pojechali do Ciepliec, a z nimi trójka harcerzy z obozu. W pociągu śpiewano „Ciuwaj na szlakach Kormorana”, o harcerskich żaglach na maszcie, „mamma ciao” i inne piosenki. Czy wiesz, Alutka, że Enrico ułożył w pociągu włoskie słowa do twojej melodii? Też o banderze, o błękitnej banderze pokoju. Pojechała więc harcerska piosenka do Włoch - dwie zwrotki polskie, a trzecia włoska. Gdzieś tam w słonecznym Romie śpiewają ją szóstka naszych przyjaciół: Enrico, Linda, Karlo, Paulo i Giowanni.